AZALPENAK

Zer-esanik ez

LAUAXETA

Ixilik egon biarko gara, ezpabe galdubak gara. Erkalaren aldezko lagija zirti-zarta buru ganian daukogu. Diñoguna txartzat artzen dabe. Erkalaren aldez itz-egitia gura ba'dabe, barriz, egon biarko dabe.

Izparringi onetan idazten egotia, baño mendijan atxurketan, obeto zagoz. Egun oneitan geure aurka asi dira ezkertarrak, bixijan eta edozergaitik epailliekana daroe egunerokuau. Eskumatarrak au egin dabela, edo ezkertarrak bestia egin dabela, beti dago zer-edo-zer.

Erri gustijetan azke ixaten da bakotxaren gogayak agertzia. Alderdi batek eztau iñoz bere etsaya zapaldu biar, aintzakotzat bere buruba ba dauko. Etsayaren bildur danak, bere alderdijagan eztauko itxaropen andirik.

Ixilik egoteko aginduten dauskuben ezkero, ixilik egon biarko gara. Tamalez gura dabena egiten dabe batzuk, baña bestiak ezin ezer be azaldu. Buruba kenduten ba dauskube be, ixilik egongo gara. Batzuk azkatasuna eztakigulako zelan ulertuten daben. Bilbao'ko Reparadoren lekaimetxia erregura ixan eben eta barrukuak euren bixitza zainduteko gogor egin ebelako asarre batzuk. Ona zer jazo yakon esnia-saltzen dabillen andratxu bati.

—Egun ona. Goxetik zabiltze gaur? Atzo zer jazo da edo Bilbao'n ba?

—Zer jazo dan? ¡Ikeragarrizko gauzak! Tradicionalista txarrijak erail dabez iru mutil gixaxo. ¡Olakorik ezta sekulan entzun!

—Erail ba dabez, zer-edo zergaitik ixango zan.

—Eta konmentubetatik be ikusten dozu? Izkillubakaz su-egin dabe. Reparadora deritxoen monjak tiroka egin dautsoe komentuba erreten juan direnai.

—Ondo egiña, bakotxak bere bixitza zaindu biar daulako.

Esne-saltzaliak au esan ebaneko, tximistabaño lenago urten zan etxeko gixonaoetik.

—Zer esan dozu? Ondo egiña dala? Lotsa bako ori, eztaukozu lotsarik be. Urten zadiz neure etxetik olako iraunsuge-kumerik eztogulako gura.

—Barriz be ondo egiña dala, esango dot. Komentuba erreten, zegaitik juan ziran bestiak ba?

—Eta barriro diñostazu neuri? ¡Gangar, mamala, zital lotsabako, petrak ori! Neure begijen aurretik be kendu zaitez, ezpabe jazoko dira jazotekuak.

—Ekarri egistazube ba iru illebete oneitan zor daustazuben esnaren kontuba?

—Bai emongo yatzu, urrenguan.

—Ez oraintxe gura dot, olako yentiagaz eztot ezer be gura ta.

—Jakin ixan bagenduban zer zaran, ez zintzan sartuko geure etxian.

—Neu be enintzan etorriko ez olako yentia zariela jakin ixan ba neban.

—Kanpora geuretik, kanpora.

—Bai kanpora, baña lenago ekarri zorrak.

—Erriligiño kontu asko ta iñori bixitzea kenduten komentubetatik. ¡Zikiñok! Eta zubek erreligiñuaren aurkakuak bixirik erre gura dozubez ezta bixirik?

—Bai orixe, eztabelako meresi munduban egoterik be.

—Ez, monduban egoterik ez, baña azkatasunaren ixenean ixango da, ezta?

—¡Ez neuri esan olakorik gero!

—Zeuk be ez bestelakorik.

—¡Txarrijok, utikan geuretik!

—Benga diruba ta juango naz.

—Eztautzut ordainduko ezer be erreligiñotzalia zaralako.

—¡Ederto! Orrexetarako gura dozubez yente onak erail, lotsabakuak gura dabena egin dagijentzat, ezta? Iru illebete oneitan etorri naz, goxero otzak eta leyak igazi ostian. Amaikatxu pentsu eder eruan dodaz aberientzako. Ta orain eztaustazuz ordaindu gura. Kontsentsi ona daukozu.

—Neure kontsentijegaz eztaukozu zertan sarturik.

—Baña bai neure laurlekuakaz. Zeure kontsentsi ori ona baleitike, ordainduko leustekez eta.

—Or konpon. ¡Kanpora emetik!

Onelaxe amaitu zan baserriko emakume on aren eta erritar zibilizadu aren arteko eztabaida. Bijotzetik emakiak esan eban monjak ondo egin ebela euren bixitzak gordetiagaz eta txakur amorratuba baño ankerrago jarri zan bestia. Esnia ordaindu ez egiteko, pretestu bat billa ez ete zan ibilli? Ara gero, olakuakaz ezin uste andirik euki geinke.

Egunekua

MUXIKA'N MITIÑA

—Bijar, Goikua lagun, Muxika'ra nayuak Markel.

—¡Muxika'n ezer yauk, ala?

—I azan zurra ixan eta ¿orren atzera bixi? Muxika'n bijar mitiña zanik ¿etzenkijan ala Markel?

—Ez, Mikel, ezebe enekijan. ¿Zeren mitiña yauk, ba, Markel? ¿Erkaldarrena?

—I gaur ezau burutik ondo Markel. ¿Erkaldarrena ixango dualako susmotxu ori nundik nora ataraten daustak, ba?

—¡Nundik nora, nundik nora! ¿Muxika'n iñoz ixan dok ba, bestelako mitiñik? ¡Muxika beti ixan ba-dok baltza, Mikel!... Ta alan da be euk orraitik, zorotzat, atzeratutzat eta abar neukok.

—Lenauko gauzarik Markel ezeistak azpilleratu, lenauko uyoldijak aintziña juan zuazuan-eta. Lenaurik ona Muxika'k beste antz bat yaukok, ba, gaur, goyan asita berāño erririk geyena abertzaletuta yauk-eta. Egija esateko ondiño be ardi galdu banaken bat billa asi-eskero idoro leikezak baña oztantzian, gaur, Muxikotzaz, Markel. ezin esan leikek lengo Muxika danik. Areik untxukartetarrak eta agintzen yuenetik ona Muxika'k... ¡etxok alde makala! Ara Markel, beste lekutara juan biarrik ezpadok, gertau adi ¿bai? ta bijok juango gaituk, ta aspalditxubon andik ixan ezpa[..]z ixan, ¡ezautu be eztok egingo Muxika!

Udalian be, Markel, entzun dodanez geyentxubenak abertzaliak ixan biar yuek.

—Ta bijarko mitiña ¿zetzazko mitiña dok, ba?

—Muxikar Euzko-Batzokija'ren zabalkundietzazkua.

—Eu ala neu gaituk gero Mikel burubak baña oztantzian, gaur, Muxikatzaz, Martzokija!... ¿euk txarto esan ala neuk txarto ulertu egin ete yuaguk Mikel?

—Nik ondo esan yuat, beintzat, eta ik be ain txarto ulertu duanen antzik eztok; bijar Muxikar Euzko-Batzokija'ren zabalkundia ixango dok, ba, Muxika'n. ¿Juango gaituk?

—¿Tayuzko jairik-edo gertau yuek ba?

—¡A Markel, Markel! ¡I buru argikua azala-ta esaten yuenak be eztozak beti zuzen egoten! ¿Tayuzko jairik gertau yuenentz itanduko daustak, ba? Itaune ori egiteko, Markel, guzurra dirudik baña, ik eztok EUZKADI'ko "Euzko-Atala" irakurten, irakurri ixan ba'euan irakurri, ba olakorik ezeustean itanduko.

—Geyenetan irakurten yuat, ba.

—Orduban beti ez; ta beti egiten etxuanari orixe jazoten yakok; jakingarrijen dana irakurri barik itxi.

—Bai gura bayok. Baña ur juanai arresirik egiterik eztanezkero, jai-agerkayon barri euk emon biarko deustak. Ia, ba, Mikel polito-polito esaten deusteazan.

—Itxiraik, ba pizkaten, jayon zertzeladarik garrantzitsubenok bururatu artian. Goxeko zortziretan bazkiden Jaunartze orokorra ixango ete danekua yuat. Eberdiko amabijetan Batzokija'ren oneskunata... ba-kik, ba, gero, Markel, olakuetan zer egoten duan; bazkari iskitxuben bat-edo ixango ete yuenekua, ba, Markel.

—Bazkari - iskitxuba baño geitxubago ixango dok Mikel. Muxikarrak olako erunetan iskitxubaz bakarrik geratzekuak eztozak ixaten, ba. Gañera nik bayakijak apur bat muxikatarren barri. Muxikatarrak bein lekuban jarri ezkero lagunabarrian geratzia atse yakenak dozak, ba, ta egingo daben bazkarija iskitxuba bakarrik eztok ixango, ezta "iskitxubaren" ixen txatxarrik emon be, "oturentzea" edo onelako ixen arruen bataz bazkarijori ugutzauko yuen-eta.

—¡Bai Markel, bai! Oturentzea esaten yuen, ¡oturentzea! Ixen bakanori burura ekarri eziñik ibilli nok Markel. Eta oturuntza onek ¿zer esan gura yok ba, Markel?

—Erderazko "banquete" esatia lez dok ori. ¿Oturuntzarako amesa dok ala?

—¿Zer diñostak, Markel? Jan eta "kitu" ba'litxok juan be eingo nitzakek, baña... Sakel tximurra daukonentzat oturuntzetara-ta juateko urte txarrak yauzak Markel. Gañera gure atsuak oturuntzara juateko usañik artuko ba'leuskit artu orraitio, ¡nire sur-luze onen koitauba! ¡Urratuko leuskit! ¡Atzazal zorrotzak yaukozak gero arek Markel!...

—Oturuntzea ta... ¿geyau ezebez? Jai-agerkai batzuk azaltzeko orren ganora gitxikua intzanik eneyuan uste Mikel.

—Ez asarratu, ba, Markel, oturuntza-usañak beste enparauko gauzak aiztu erain yaustazak-eta. Oturuntzeraren ostian, ba Markel, mitiña edo itzaldijak ixango diralakua entzun yuat. Izlarijak be, Markel, auzoko Jon Andon'ak esan dabenez, "¡punterenguak" ei dozak! ¡Areik esango ei dabez satekuak! Izlarijotatik bat Gernika'ko "Belu-Mendu" ei dok. Beste bat, "Zidorra" esaten dautsen olerkari ospetsuba. Eta irugarrena, "Ogoñope" izlari ezaguna.

Onein ostian edo aurrian etxakijak noz baña, oleskarijak urtengo ei yuek, Muxika'ko txindor-kumak Markel, a beñolako Txindor zarraren kumatxubak. Ta onenian nok zirikatu ixaten ba-yok. ¡Txindor zarra bera be bai! ¡Ontxe be gero a bera dok! Bere papar gorritxuko lumatxubak astinduten yuazanian ontxe be pikua gorantz jasoten yok gero arek Markel.

—Ta gero etxera; ¿eztok, Mikel?

—¿Ondiño be geyau gurok?

—Orduban bijar Muxika'ra juan biar gaituk Mikel.

—¡Bijar Muxika'ra juango gaituk Markel!

URIBITARTE'TAR IBON.

Ornamentos de Iglesia
A.Rui-Wamba
PLAZA NUEVA. 10.—TEL. 14.238.

AGENCIA FUNERARIA
DE LOS
HIJOS DE BARO
Carrozas, féretros, coronas, hábitos.
CARNICERIA VIEJA, 2.
Teléfono 10.207.

Restaurant : Fonda : **LA ESTRELLA**
DE RUFINO DE MENDIZABAL
María Muñoz, 6. — Teléfono, 12.673.
(Enfrente de la Audiencia).

CAJAS DE CARTON
Imprenta. Almacén de papel.
ZURIMENDI. F. del Campo, 19. T. 13 033

URRE-ESTE-GUBAK

Arana Koldobika bidez Sabin, onen anayeak gixakijari Urtzi'k emon ixan dautsou gorenengua Aberrijatzaz jarrugi ta Euzkadi euzkotarren Aberrija dalako egija ezagutu ebala, ta ezagutu-azo ebala aurten bostamar urte betetan dirala-ta, jai bedegarrak egin biar doguzala azaltzen dauskubezan idazkun bikañak irakurri doguz.

Asmo au goralgarrija dala, ta euzkotar gustijok zuzenetsi biar dogula esan biarrik be ez da. Jaya aundiruago ospatuteko eretxi bat eta beste, ainbat eldu ei-dira eraltzalliakana.

Aurrenengo ta beñen urte osua estegu-urte egitia ixan biar dau; onetarako urte bitarteko egun gustijetan Aberri-bixikerea iñarduta.

Beti be bai, aurten baña bixikera onek sutaubak ixan biar dau.

Aberrija gaiki bakardun, xalua ez da; gaiki askoz eralduba baño, ta gaikijok, ainbat beintzat edonoz be geure eskuban dira.

Aberrija, aurrenengo gaikija berau da-ta, enderrija endekatu ez dadin zainduta egiten da ta aldeztuten da Aberrija maite dan enderrija baño ezta ixanbe ta, maite dala, endeak al danik garbijen iraun dagijalako alegiñez agertuko da. Bai ba, maitasunaren aurrenengo agerkuna maitiari jagokazan ederrak eta eztauzanak zuzentzia da ta dauzanak ederragotuta zaindutia.

Euzko-abendea ederra euzkotarrez baño ezingo da ixan, beraz, gastiak bijotza samurtu baño len euzkotarra "baño ez begiz jo ta autu.

Onu au oraingo bakarrik ez da, aurten baña egija dala-ta, ondo zeure buruba adipetu, ta edonoz iñarduteko bijotza suz sutau ta gartu.

Aberrijaren bigarren gaikija elia da.

Berau da aurrenengo agerkuna, goirenengua be bai, gixakij ixapenez jaokan goirenengo almenari jaokana da-ta.

Egija gixakijari ixatezkoz emon ixan jakan bikañena; egija baña beragandu, ta bestiakana eruateko agertu adimenez egin darua, beraz, adimena gixakijaren almenik gorenengua, ta elia, adimenez beragandu dauan eta agiri jarri gura dauan egija agertzeko bide-bidia dan ezkero agerkunik nagosijena be bai. Au dala-ta, aurten euzkeraz adiraldu ta ikasi bako euzkotarrik, beintzat abertzalerik ez dau ixan biar; euzkeraz itzegingo ez dogun gabeukirik bez. Batzokijetan egingo diran itzeikixunak, beintzat euzkelerrija ixentzat dabenetakuetan, eta batez, be, Aberri-eguna ospatzian, euzkeraz baño ez dabe ixan biar. Irlanda'n Patirki Deunaren egunez, txonitz gustijak euren elez egiten ei-dabez orain arte errirík geyenak ulertu ez da be, ta au ta gusti be errija egun atan, pozik Aberri-aldez lan-egin dauala-ta. ¿Guk noz onan maite ixango ete dogu euzkerea. Gaizkapena gura dogula, euzkerea barik, Euzko-errija abixen barik gelditukо litxake-ta, ez dogu gaizkatuko, ta azkatasuna errija gaizkatzekotan baño biarrez dogunezkero, azkatuta egin biarko doguzan lanak al doguzan giñuan, azkatu baño len egin dagiguzan aukeramenez geure burujabe garala agertu, ta oindixek geroko lana eginda itxi daigun. Euzkereatzaz al doguna barriz, uste baño be areagua da, ta ekin eta ekin. Ez aiztu, edozertzaz be ekiña nagosi, azkenian-goyenian ez dabe iraupena baño beste onoimenik sarituten-ta.

Aberrijaren irugarren gaikija oiturak.

Onetzaz arlo luzia erabilli dagike. Ez dot sail bat baño aitatuko. Sail au garrantzitsuenetarikua da baita ugalduba be. ¿Ez ete dakixube zein dan?

Dantzaketea

Aurten, euzko - dantzaketeak baño ez egin, eta aurten oituta, ta oituraz geure ganakuakana zaletuta atzerritarrenak norberagandik betiko gaur egotzita jaurti.

Euzkotarra galtzen daben oitura galgarri asko dira; gasterija arrunez, geyen joten dauana baña, dantzaketea da.

Igeleskeτea bere igelesmintz lixunez ta areto illunez galgarri-galgarrija da; ugorki-zalekerija ezin bestian kaltegiña jaku, baña dantzaketea eltzen dan basurijetara, ez neskatillakana e zedo dira eltzen bai, dantzaketea, edonun eta edonogana edatzen da. Ta bein gastedija alperrik galdu ba'dagi, juan zan Aberrija.

Gogor ba atzerri-dantzaketa-aurka, batez be E. A. B.'uak onetzaz lan asko egin dagikie ta egin biar dabe. Mutillak be lagun-ixan emaztegai obia jarrugi dagixuben eta onetarako iñoz dantzaloturik egin bakuagaz ezkondu.

Arana anayeak omentzeko "Bizkaya bere burujabe-aldez" erderaz ixena daruan idaztija berargitaltzeko ustia ei dabe; ondo-ondo, euzkeraz be egingo ba'lebe, oba ta oba. Idazti onetan aitatzen dauan Ander Deunaren eguna gomutan dodala, ¿ez ete litxake egoki aurtengo egun baten ikertaldi ospetsuba Durango'ko Tabira'ra egitian. Abitzez dakigunez, Santxo Estigiz, Padura'n gogor gudakatu ebana berton datza, ta beratzaz euzkotarrok ixillune luzlegija igazi dogu.

¡Nozbait beratzaz be gomutau biar gara, ta emakumiak jatorken gudakarako bijotza sendotzen, Estigiz—aren illobi—aurrian ederto ikasiko dabe.

Nik asmuok argitara atera dodaz zuk zeuriak atera egixuz, ta gustijok eta bakotxak al dogun-aldoguna egin daigun.

TABIRATARRA.

Hotel Torróntegui
75 HABITACIONES, 75 BAÑOS
RESTAURANT.—TERRAZA
ARENAL, 6. — BANCO BILBAO 1.

Pavimentos y terrazas
Baldosas grés, barro y cemento.
Variedad en dibujos y dimensiones.
Existencias enormes.
Precios de fábrica.
Sociedad Artículos de Construcción
Hurtado de Amézaga, 12.—BILBAO

Chopo del país en rollo
COMPRAMOS
Dirigirse a LA AERONAUTICA, S. A.
Zorrozaurre. — Deusto.

ERRIJETATIK

MENDATA

EGURALDIJA.—Eguraldi ederrak daukoguz aspaldijon eta pozik gabiltz lanetan.

NASKALDIJA. — Gipuzkoa'ko Segura erritik etorri da Urkitza baserrira, artzaña neguba igaroten. Itxas-gudari juan dar Asueta'tar Gotzon, geure arteko laguna. Urkiola'ra Insutza'tar Josebe eta Gandarias'tar Ebaiste. Gudaritzatik etorrita emen dagoz Apraiz'dar Austin abertzale gastia. Zorijonak gustijoi.

ENTZUNAK.—Lengo igandian abertzaletzat bere buruba daukon bati entzun geuntsozan itzak gixon askoren aurrian, eztira ganora andikuak. Euzko Alderdi Jeltzaliak daukon lema edo ikurritza "Jaun-Goikua eta Lagi-Zarra eta Abadiak" ei-dira.

Ori ez ei-da Arana-Goiri'k erakutsiko bidia. Olako astakerijak esaten jardun eban. Geure lemako Jaun-Goikuak geure kistartasuna baña eztau erakusten. Eta kistarra danak, Kisto'ren ordezko dagozan abade ta beste eleiz-agintari gustijai be obeditu biarko dautsoe arimako gauzetan. Sagarra esaten dogunian, bere barruko azi eta moskil eta beste gauza gustijakaz esaten dogu.

Jaun-Goiko itzagaz kistartasuna artzen dogu ta kistarrak beriadau elexa. Gixon orreri esan biar dautsot "gixonadala deituten dautsogunian, bere ankak buruba, begijak, belarrijak, uliak eta azurrak eta abar, esaten doguzala. Buru gitxi eta asmo-txarra erakusten dabe olako gixonak. Urrenguan jarraituko dogu beste bere papaukeri batzukaz.

EZKON-DEYAK. — Erriko seme dan Basterretxea'tar Eleuteri abertzale zintzua ezkonduten da Busturiko alabea dan Elorrieta'tar Miren neskatilla liraiñagaz

Au bai mutilla.

Igaro dan igandian ibilli yaku gixontxu bat gudari semerik daukonaren etxietan, euren semian bitartez datorrela diru billa ta. Batzuk emon dautsoez diru ta lukainka ederrak be. Etxe baten "Madalen" egunetan baño be bazkari obia emon ei dautsoe. Akeita txola ta txokorragaz. Pozik juan da gixona ori.

GASTE-BELU.

ETXE TA LURR SALDU-EROSTIA
Etxien-gain diru artu-emotia
INTXAURRAGA'tar P.
Bilbao-Ballen, 3-2'g. 11.685 Urrutizk

ONDARROA'TIK

EZKONTZA.—Itziar'ko Amaren txadonan alkartu ziran, Buruaga'tar Iñaki abertzale zintzua eta Goyogana'tar Mirentxu neskatillo liraña. Zorijon agurrak eta urte askotan zorijonez bixi.

AGATE DEUNA. — Mendigoxalia, neure didar au entzun egixube, laster Agate Deuna dogun ezkero, abesti politak ikasi dagixubezan. Txaidez-txaide geure abesti ederrak abestu biar dira egun orretan.

ANTZERKI JAYAK. — Igandian euki genduban antzerki jaya be. "Axezko errota" eta "Baratzako pozgarrija" antzestu ebezan. Yente asko etorri zan antzerki oneik ikusten eta txalo asko jo ebezan. Batu zan txindija, erriko gexotegirako ixan zan. Zorijonak antzerkilarijai ederto egin ebelako.

"LAUAXETA,,"RI.—Zorijonak egiten dautzudaz zeure idazti barrijagaitik. Irakurri dodaz "Bide-Barrijak" eta pozik irakurri be. Maura ezta bakarrik jakintsu ta buru-argikua. Kaiku orrek esan ebazanai erantzuteko liburu barri ta sakonak egin biar doguz.

URRETXINDORRA.

Uarra.—Eskerrak adizkide zeure zorijonagaitik. "Urretxindorra" ez-ixen ordaukozun ezkero zeuk be abestu biarko dozu. Nik mosolluaren antzera abestu dodan-arren. Bakotxak al'dabena egin ezkeruan, bakia.

MADRID'TIK-ARRASATE'RUNTZ

EUZKADI'RUNTZ

¡Agur! irakurle eta batez be Arrasate'tarrak! Geure egin-biarrak amaitu ondoren, gertu gaude, geure oiñ bat su-burdian eta beste bat geltokian degula Euzkadi'runtz juateko.

Juan dan urteko Ilbeltzean onera azaldu gintzasanetik aurtengo Ikeltxe'arte ¡zenbat aldaketa ez ote degu ikusi!

Oldoztu'ten jartzen bagera, lenengoz ikusi biarra izan gendun, ikaslien iskanbil eta zalaparta emengo txapel-okerrakin.

Gero... gero sortu zan Erkala ta bi egun aietan ikusi genduna ez da errez astutzekoa.

Goguan daukat andik egun gutzi barru, (conventuak) erre zituen besperau. Euzkadi'n bizi eta atzerrikoa izatez dau ikasle gaste barek esan euztan itzai... "Ahora con la República da gusto vivir y no te quepa duda de que somos los estudiantes los que la hemos traído..., pero no sabes tú lo que es el silbido de las balas al pasar rozando nuestras cabezas". Nik ori entzunda nere barutik barre eiten nuen... barre ¡gogora etortzen zaidatau ba arek egun baten jo eutsozan txaluak Primo Rivera'ri (euzko txapela jautsita Euzkadi gustiari bira ematen ibili zan egun ayetan) eta beren burua orain agertzean ebalako Erkala'gaitik (balen) otza pituta bezela.

Ezdago esan biarrik beren ikastaldiak amaitzen dituenian... amaitzen baditu beintzat... Euzkadi'n geratuko dala, beste azkogaz euren buru argietako ainbat gauza onuragarri zabaltzen... "Lauaxeta,,'ren laimenaz jarraitzera nua, len itzitako ariari.

Mayatzaren leuengo'ko eguna be etzan izan makala; langillaren eguna zala ta zabaldu zuten Casa del Campo deritxon baso-zelai aundia eta ¡ura jendetza batu zana bertan! Jakiña len bakaldun izan zanarena zan baita, jendeak bazun azarkau biarra leku artau. Gu Arrasatearrok oituta gaude txoruak ikusten, Agate Deuna daukagu ba onduan, baña arrituta gelditu gintzan ain sentzun gutxiko jendea ikusita, batez be emakume artean. Ez zeukaten areik ez E. A. B.'kuen itxura aundirik ez da emen neskame arkitzen diran euzkaldun nezkatz liraiñ-enik ere.

Gero andik egun batzuetara, ikusi biar garratza izan nuen, eta tamalez ondo ikusi be: Conventu erretzia. Ondo dakigu danok, zelan da zer gertau zan eta ez nua oretzaz geyago esatera.

Gero gertau zuten Erkalen etorrena ospatutzeko jaia, eta euretik makiñabak langillari lana eman, be bai; kale garbiltzalletan bakarrik, ni dakit zenbat geitu ziran!... eta jakiña egin biar aundirik lez ba..., eta izurkiari astindu aldi bat eman... eta gero ango (lorak) jaurti biarra neskatzai'ri, ori bai ortan bakian itxi biar diegu. Baña gauza danak lez juan zan uda eder ura, eta negu beltza jaun ta jabe ein be bai. Neguakin batera beste (jauntxu) bat be azaldu zan: gosea.

Kale-garbitzaliak gutzitu ziran ostera, Rosales aldian ekin eutzen (jardia) barriak eiten be, eta lanari bertan bera itxita or dabiltza basterretan lan barik, erriak dirurik ez dauko lata. Sosolistuak nausi, baña langillia eurakandi igesi. ¿Zer gertau da ba? Begiak itxita ez daukanak ongi ikusten du. ¿Ez ote dira itzartuko Arrasate'ko langille azko, ez ote dira biurtuko euzko langilliak izan biar duan lez, ez ote dutu ikusten Euzko-Langillaren-Alkartasuna euren zain dagona Euzkadi gustiko langillaren zorionerako? ¿Edo emengo langik azkoren antzera, naiago dute (redentores del obrero) diran oiek ezin dutelako edo ez dutelako nai, azkenik zapi bat artuaz uan biarra izatia... txadon aurrera Kistar bidezkuen txindi eske?

Gertakizun onetan, bertan daukagu ikasbide ederra, eta ori emen gertatzen bada, euzkuak (redentores) oiei begira ezin egon lezakena eguzkia baño argiago dago... eta zeru ederreko argi gustiak baño argiago... euzko langillia dala Euzko Langillen alkartasunerako, Euzko'k-Alkartasuna Euzkadirako eta. Euzkadi Jaun-Goikua'rentzat. AGURRA

Agur dagitzuet emen gelditzen zeraten Euzkaldun zintzuoi, batez be "Danak-Bat" bazkidekuori eta jarrai orain arte ein dezuen bezela ¡euzkaldun! izaten... eta Madri'deko bastarretan ikusi ditezela zueigatik orain arte ikusi degun lez, ain atzegingarriak diran euzkaldun begietarako orritxuak gure Aberriaren ikurriñakaz eta barrenean egizko itz oneik: Euzkadi da Euzkaldun gustien Aberria!

GAZTE ZALE.

EA

Idazki luze bat egitekotan egon naz, baña otzara sakonera jaurtiko dauzala "Lauaxeta,,'k eta laburtxu egin biar dot.

Egunotan gastian artian larri dabiltz "Mirentxu" nor dan jakin gurarik. Donate edo M. G. ixan biar dabe. Pozik irakurri dodaz idazki orreik eta aurrera be jarraitu dagijela eskatuten dautsot.

Emakume gustijok, zelan etzarie alegindúten "Mirentxu"-ren antzera euzkera ederrean idazten eta itz-egiten? Lotsagarrijadalako Zelayan eta Eleiz-aurrian entzuten dogun erdereagaz. Leixier ek diñuan legez, naste-borraste andijan ipinten dabe euzkerea aztuten yakolako. Tamalgarrijada benetan.

Neskatotxubak be etxetik urteten diranian onela didar egiten dabe: Miren, espérate, en seguida vengo a la escuela. Euzkeldunakin egixube euzkeraz eta erdeldunakin be euzkeraz, ikasi dagijen be.

Eskerrak Eli jaupari ta Kepa jaunai euzkeraz Kistar-ikasbidia eragusten dabelako. Bai Kepa jauna, jarraitu aurrera lan egiten umiokaz eta gastiakaz, euzkeraz ulertu dagientzat be. (Por ejemplo que va, claro, en fin, allá ellos, eta beste orrelako motrollokerijak kenduko al'dabez.)

ANTZERKIJAK.—Gogoz ikasten diñardube emeko neska ta mutillak carnaval edo turru-turru egunetan antzerkijak egiteko.

Onez ganera dei egiten dautsoegu Bilbao'n dagozan Imatz'tar Josu eta Erkiaga'tar Bitori'ri, euren txilibitu soñubakaz gabonetan legetxe poztu dagijezan antzerki jai oneik. Orain arte epelduta egon ba gara be aurrerantzean bizkor ibilli gura dogu. Emakume Abertzale-Batzak goralduko dauz gustijak eta zuzendu be bai. Ederto alkartuta gabiltz orain eta lan andijak egin geinkez. Tira ba aberrijaren aldez aurrera.

JUAN-ETORRIJAK.—Egilleor'tar Imanol eta Belaustegigoitia'tar P. ikusi gendubazan emen igandian. Pozik erritxu au ikertau eben eta Sotaren bazkarijagaz be kontentu juan ziran.

SORNE.

Uarra.—"Mirentxu" nor dan jakin gura dabenak, etorri ona. Ez Donate eta ez M. G. eztira. Askok egiten dau errijetan. Ara ba, neuri esan daust "Lauaxeta,,'k zeu zarala, ezin ezetzik esango daustazu. Eta guzur biribilla da beti, neure konpesore jaunari be ezin esan neuskijo nortzuk diran idazten dabenak eta.—L.

ELANTXOBE

IZPAR ATZERATUBAK. — Egun batzuk ogean zoritzarrako "gripe" aldija igarota, emen nator gaur izpar atzeraturiko batzukaz. Len bialdu nituzan beste izpar batzuk baña ez ziran argiratu, "errespetuagaitik" edo kanpotarrak etxera etorri eta mayan tokija itxitiagaitik "Lauaxeta,,'k iñualez ixango zan. —¡Oriok "demokrasiaz" jokatzia! ez gara orregaitik asarratuten baña gaur? ez ebagi,e···?

GABON SARIJAK.—Umetzubentzako batuta egon ziran gabon-sarijak banatu ziran umetxu orren artian. Arazo onetarako toki edo areto andi bat biar zalataestu ei-ziran erri-burubak nundik nora lortuko ete eben "saloi" andiren bat. Baña erri onetan sendi ontasun andikuak egon be-ta, orra "Poruria'tar Errapall'en sendi onak itxi eban euren edo pabrika ederroi, erri gustijaren eskuban. Esker ugarijak emon barrian agertzen gara sendi orreri. Toki ori aurreratubaz emon eben ba umetxu orrentzat saririk ederrena.

IGARO DAN URTEKO GORA-BERAK.—Ona emen igaro dan 931'garrengo urtian il, Jayo, ta errian ezkondu diranen-gora-berak. Il diranak amar (10) ixan dira. Ezkondu diranak sei (6). Jayuak, ogetabi (22) eta eurotatik oneik euzkel ixenakaz: "Andoni" Eiguren'dar Joseba Andoni eta Landeta'tar Sorne'ren semetxubari.

"Elixabete" Bakerixa'tar Koldobika eta Barrenetxea'tar Nekane'ren alabatxubari.

"Joseba Mirena" Aldamiz - Etxebarria eta Rementeria sendijaren alabatxubari.

"Gotzon Koldobika" Gandarias'tar Marka eta Abaskal'tar Kobita'ren semetxubari.

"Nikola" Guenaga'tar Koldobika eta Lizazu'tar Miren'en semetxubari.

"Joseba" Urkidi'tar Kesare eta Arana'tar Joseben semetxubari.

"Jon Kepa" Basterretxea'tar Jokin eta Palacios'tar Margariten semetxubari.

"Miren Karmele" Zubieta'tar Jon eta Aldamiz'tar Elixabeten alabatxu'ari.

Zorionak guraso maitekor gustijoi ta jarraitu geure euzkel ixen ederrokaz ija, aurren geitu egiten diran ba.

LAN EDERRAK.—Gure erriko Miren'en alaba baskuna dan batzarreko emakumiok lan gustiz ederrak egiten ei dabez. Liburutegi edo biblioteka eder bat edegi ei dabe ta bai ei-dago an zer irakurri— ¡laster, laster gure errija apaiñ ikusi bijueuk!—eta olan da be "Cavernícolas" deituko dauskube: "Cavernícolas" "cavernícolas" bai... "Las Hurdes" aldian... baña, ez Elantxobe antzeko euzkal-errijetan.

OGOÑOPE.

Uarra. — Demokrasiya maite dogulako, zure lengua otzara barrura juan zan. Gaurkua ez, beti bati zigorkadak emotia be ezta egoki.—L.

Pelota-jolasak

Igande goxian, juan giñan "Club Deportivo" deritxon kirol-toki ederrera, geure pelota jolaseta bikaña zalako. Pala-jokolarijak ixango doguz igande gustijetan.

Ba dakixube zer jazoten yakoen palaz jokatuten dabez pelotari onei? Or ibilli yatzuz luzero ixerdi galantak bota ta iñori jaten emoten, baña nausijakaz zer-edo-zer euki dabeneko kalian gelditu dira. Batzuk Mejico aldera juan dira ta antxe geure joko ederrap sartu dabe. Taka-taka ormetan egiten daun zarata orreik, atsegin ixan yakoez anguai be.

Orain artian pala-jokua emen baño etzan oituten, baña aurrerantzean an be ixango da.

Bitartian zer jan gitxi daukoe ta onei be lagundu biar yakoe. Euren umientzat zeozer batzeko Club Deportivo onetan jarri dabez jolaseta ederrak igande goxetarako. Orixe dala ta juan gara geu be arein partida onak ikusten. Baita lagundu dagijogun be. Ezkara damatu ostera.

Zelako jako garbi ta ederra ikusi dogun. Pelota-toki luzietan baño obeto jokatu dira. Euskalduna baño obia da orretarako beste prontoi au.

Berrogeira gitxitu ixan dabez, luzeegijaz zalako berrogeta amarrera. Naiko yenterik juan garan arren, geyago ikusi gurageunke. Igande goxeko amaiketan an begoz euzkaldunak, pelotarijen sendijai lagunduteko be.

Narru eta Campos garriko gorrijakaz eta Txistu eta Urzai urdiñakaz zirala, jokatu eben ederto. Morrosko galantak dira oneik. Tantu bakotxean txalo andijak entzun dabez eta geruago ta sutsubago ekin dabe.

Orixe dauko euzkotarrak, bijotza ona. Laster lagunduten dautso bere anayari. Berrogeira batzuk eldu diranian bestiak ogetamaseyan geratu dira. Gorrijak galdu dabe ba. Pozik yentia eta pelotarijak. An dirurik ezta jokatu ta. Pelota jokuadan ederra txindirik alkarreri kendu nai ta eztabiltzazenian. Entzuten diran sokorru eta veinte a diez eta veinte a catorce eta olako otsak eztira neure begikuak.

Gero agertu ziran beste lau pelotari, Txikito de Bilbao eta Arrarte urdiñak, Muñoz eta Kintana III gorrijak. Eta ekin dantsoe euren zurezko pala jokereagaz ogetamar tantora.

Gorrijak irebasi dabe, ogeta seyan urdiñak itxita. Ija ba mutillak, or zabilizeze eguna non pasau eztakixubela, atzerritarren jokuakaz. Mesedez etorri zaiteze geure jokoz oneik ikusten. Geure kirolak dira ederrenak eta.

Batzubetan arrantzaliai, beste batzubetan kiroltzaliai, beti geure bijotz ona iñoren aldez baña gustien ganetik, anayen aldez.

ERLETXUBE.

Conflictos sociales

Se ha reanudado el trabajo en los talleres de Deusto

Ayer se reanudó el trabajo en los talleres de Deusto, conforme al acuerdo adoptado en la reunión celebrada la noche anterior por los huelguistas. Se trabajó en los talleres normalmente. Una Comisión se ha encargado de hacer las gestiones oportunas para ver si es posible modificar el régimen de trabajo en los talleres y dar ocupación a los 58 obreros despedidos por la Empresa por falta de labor.

Garage Nicasio
PLAZA DE ECHANIZ, 3. TEL. 17.567
Taller de reparaciones y accesorios.
Alquiler de automóviles desde 0,50 kilómetro.

UGARTETXEA TAR I.
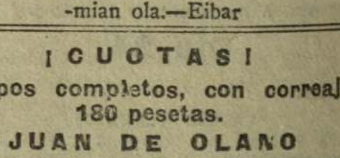
Eizarako eta usokuma-tirorako eskopetamian ola.—Eibar

¡CUOTAS!
Equipos completos, con correaje, 180 pesetas.
JUAN DE OLANO
Aldamar, 30. — SAN SEBASTIAN.
Teléfono, 1-36-82.

Papeles pintados
ULTIMAS NOVEDADES
Joaquín de Gárate. Naja, 7.
Teléfono, 16.463.

HOTEL-RESTAURANT
EUSKALDUNA
SERVICIO A LA CARTA
Bidebarrieta, 12, 2.°. Telf. 12.312.
BILBAO

Imprenta, Fábrica de Bolsas, Almacén de papel de todas clases.
Marqués y Rodríguez, S. L.
Zumárraga, Lequeitio, Villafranca de Oria, Oñate. Oficinas en Villafranca de Oria (Guipúzcoa).